

ТЕЛЕВІЗІЙНІ МАТЕРІАЛИ ПРО ГЕРОІВ НЕБЕСНОЇ СОТНІ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГІДНОСТІ У МОЛОДІ

Наталія Димніч

*Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника,
буль. Т. Шевченка, 57, м. Івано-Франківськ, 76018, Україна,
e-mail: natalya.dym@ukr.net*

У статті проаналізовано чинники формування національної гідності у молоді та вплив на ці процеси циклу телевізійних нарисів про Героїв Небесної Сотні „Звичайні люди. Герої України”.

Ключові слова: молодь, національна гідність, національне виховання, цикл нарисів, телевізійний нарис, методи виховання, чинники формування національної гідності, молоді.

Актуальність цього дослідження полягає в тому, що Революція Гідності в Україні 2014 року скерувала українське суспільство на нові орієнтири розвитку держави, в яких базовим елементом є формування національної гідності у молодого покоління. Парадоксально, але молоді люди, які вийшли на майдан, сформувалися як частина українського суспільства не завдяки, а всупереч впливу на них державного інформаційного простору, який на той час був агресивно антинаціональним. Сьогодні ж молодіжна культура в Україні набуває ознак „гламурної журналістики”, яка ґрунтується на споживацькому інжинірингу. Єдиний шлях виходу з цієї ситуації – сформувати україномовний культурний простір, який, в свою чергу, стане одним з вагомих методів впливу на виховання національної гідності українця.

Джерельною базою дослідження є цикл телевізійних нарисів про Героїв Небесної Сотні „Звичайні люди. Герої України”, який створили вихованці Школи журналістики Івано-Франківської ОО НСЖУ.

Мета нашого дослідження зумовлена необхідністю формування в Україні молодіжної культури, в основі якої буде покладено пропагування національно-гуманістичних цінностей засобами масової інформації.

Відповідно до мети статті ми поставили такі *завдання*:

вивчити стан дослідження цієї теми в науці: зокрема, в журналістикознавстві, педагогіці, психології; з’ясувати значення поняття „національна гідність”; виокремити чинники впливу на формування національної гідності людини; дослідити вплив телевізійних матеріалів на процес формування національної гідності молоді людини; визначити чинники, які зумовлюють ефективність впливу телевізійної продукції на цей процес; з’ясувати особливості створення таких журналістських матеріалів.

Мета і завдання дослідження зумовлюють комплексний підхід до обрання методів дослідження. Головними з них є: діалектичний метод як загальний метод наукового

пізнання; загальнонауковий метод (аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення, наукова індукція, дедукція, класифікація); методи емпіричного аналізу (спостереження, опис).

Об'єкт дослідження – цикл телевізійних нарисів про Героїв Небесної Сотні „Звичайні люди. Герої України”.

Предметом дослідження є особливості підготовки телевізійних матеріалів про Героїв Небесної Сотні.

Огляд літературних джерел показав, що дослідженням теми формування національної гідності людини через засоби масової інформації займалися багато дослідників: як журналістикознавці, так педагоги, психологи.

Психологічні та педагогічні аспекти виховання національної гідності в молоді ретельно проаналізовані в дослідженнях: „Педагогіка у запитаннях і відповідях” (автори – Кузьмінський А. І., Омеляненко В. Л.), „Національна гідність українця” Олега Гриніва, „Гуманізм педагогічних нововведень В. О. Сухомлинського” М. Антонєць, „Ціннісні орієнтації та їх значення у структурі спрямованості особистості” Т. Кадикова, „Ставлення сучасної української молоді до „вічних” соціальних цінностей” Л. Кашкарьової, „Загальна структура ціннісного світу сучасної української молоді” В. Кушакова, „Ціннісні орієнтації особистості сучасного студента” Скока М., „Цілі соціального виховання особистості” Дж. Уайта.

Особливості молодіжного культурного простору досліджують у своїх наукових розвідках Губерський Л. „Культура, ідеологія, особистість”, Кравченко А. „Культурологія”, Садохин А. „Межкультурная комунікація”, Маковецький А. Трансформаційні процеси в сучасній Україні та їх оцінка.

Тема впливу телевізійних матеріалів на формування особистості молоді людини стали предметом дослідження журналістикознавців: Василя Лизанчука, Вікторії Бабенко, Інни Пенчук, Бориса Потятиника.

Сімнадцятого червня 2014 року в Івано-Франківську презентували цикл телевізійних нарисів про прикарпатських воїнів Небесної Сотні „Звичайні люди. Герої України”. До телезбірки увійшло п'ять телевізійних робіт, створених слухачами Школи журналістики обласної організації Національної спілки журналістів України на місцевому телеканалі „3-Студія”. Керівники проекту – голова обласної організації НСЖУ Вікторія Плахта та директор школи Наталія Димніч. Герої нарисів – прикарпатці Роман Гурик, Сергій Дідич, Ігор Дмитрів, Михайло Костишин та Ігор Ткачук, які загинули на Майдані у Києві. Про них у фільмі розповідають рідні, друзі, вчителі, односельці. Ці спогади доповнені кадрами відеохроніки лютеневих подій.

Слухачка школи журналістики Дана Мурзова зізналася в інтерв'ю „Радіо Свобода”, що „найважчим і найвідповідальнішим для неї був нарис про 19-річного Романа Гурика, з яким вчилася в одній школі і якого особисто знала. „Коли ти знаєш, що людина, яку ще кілька місяців тому бачив у школі, він проходив у нас практику, а зараз розумієш, що людини вже немає, це змінює твоє бачення світу”.

Автори циклу нарисів підкреслювали, що основною метою створення цієї відеороботи було вплинути на формування національної гідності молодих людей Прикарпаття. Оскільки протягом року відбулося 23 успішні презентації нарисів у навчальних закладах

Івано-Франківської області, їх демонстрацію на місцевих та Київських телеканалах, з реакції глядачів можна констатувати, що своєї мети автори досягли.

Спробуємо дослідити елементи ефективності впливу таких телевізійних робіт на формування духовності молоді, і її національної гідності зокрема. Для цього найперше з'ясуємо значення і складові поняття „національна гідність”.

Національна гідність – це „етична категорія, що характеризує особистість з погляду розширення поняття духовних цінностей за межі свого „Я” і поєднання особистісних переживань, відчуттів із загальнонаціональними цінностями. Гідність – це моральне поняття, що виражає уявлення про цінності людини як особистості, особливе моральне ставлення людини до самої себе і ставлення до неї спільноти, в середовищі якої визначається цінність особистості... Це своєрідне усвідомлення людиною відповідальності перед собою як особистістю. З другого боку, — гідність особистості вимагає від інших людей поважного ставлення до неї” [5].

Автори цього навчального посібника визначають передумови формування у молоді людини національної гідності: навіювання аксіому про вищість і неповторність людини; постійне акцентування уваги людини на її духовних цінностях, необхідності утвердження їх у суспільних стосунках; формування почуттів совісті та честі як засобів самооцінки своїх дій; поважне і вимогливе ставлення вихователя (батька, матері, вчителя та ін.) до особи вихованця; спонування вихованця до постійного відстоювання власної гідності перед іншими людьми; знання історії своєї родини; знання історії свого народу; знання культури, традицій, звичаїв, віри свого народу; знання життєдіяльності видатних постатей власного народу (політичних діячів, учених, діячів літератури, мистецтва та ін.); володіння рідною мовою; включення в конкретну діяльність, спрямовану на збереження й примноження матеріальних і духовних багатств свого народу; схвалення діяльності у сфері прояву національної гідності [5]. Якщо ми уважно проаналізуємо кожну з п'яти відеоробіт про прикарпатських воїнів Небесної Сотні, з'ясується, що всі ці елементи враховані авторами нарисів.

Вже у самій назві „Звичайні люди. Герої України” школярі намагалися підкреслити, що семантичне протиставлення в ЗМІ слів „звичайні люди” і „влада”, чи „бізнесмени”, чи „селебриті” не має на те належних підстав. Наче представники цих суспільних прошарків є людьми з особливими здібностями. Кожен герой відеороботи є чимось сином, братом, батьком, – це люди „з народу”, які в критичний для держави час виявили свою вищість духу.

Люди, які в нарисах розповідали про Небесну Сотню, підкреслювали, що загиблі герої були хорошими батьками, чуйними синами, національно свідомими громадянами, моральними авторитетами у своєму середовищі. Тим самим автори нарисів намагалися підкреслити, що розвиток самостійного історичного буття українського народу зумовлюється духовно-культурним рівнем кожної людини, мірою розвиненості її національної й громадянської свідомості. Немає світового чи всесвітнього громадянина так само, як немає абстрактної „звичайної людини”. Кожен українець стає частиною людства лише через те, що він є часткою тієї чи іншої нації. Отже, національно-патріотичне виховання, результатом якого є національна гідність виховника, здійснюється багатокомпонентною системою.

До сфери духовності людини належать національно-патріотичні, громадянські цінності, які виявляються у спорідненості з духом нації, її традиціями, звичаями, у здатності збагнути неповторність, самобутність свого народу, жити його болями і радощами, у прагненні служити йому, Вітчизні. Важливою умовою успіху національно-патріотичного виховання є високий рівень національної свідомості і самосвідомості вихователів: батьків, працівників дошкільних закладів, вчителів середніх загально-освітніх шкіл, середніх освітніх закладів нового типу, викладачів вищих навчальних закладів, словом, – усіх працівників державних і приватних інституцій, на яких лежить відповідальний суспільний обов'язок виховувати нове покоління громадян-патріотів, особистостей, духовно багатих, психологічно і практично готових віддавати всі сили і талант служінню українській нації, Батьківщині.

Автори нарисів підкреслили, що усі прикарпатські герої Небесної Сотні були типовими представниками українського суспільства, якими в критичний для держави момент керував інстинкт власного самозбереження, що впливає на інстинкт національного самозбереження. Коли ж „усім індивідам певної національної групи загрожує замах на їхню національну індивідуальність, тоді інстинкт національного самозбереження, що виникає в кожного з них окремо, об'єднує їх у єдину спільноту, яка себе боронить. Таким чином, національне почуття, інстинкт національного самозбереження є цілком природною якістю людини, яка не суперечить принципам високої духовності та моралі, з одного боку, й загальнолюдським цінностям, які є її основою, з іншого” [10, с. 88].

Керівники проекту наголошували, що вони намагалися якнайменше впливати на творчий процес, бо хотіли, щоб молодь творила для своїх ровесників. Бо, як доводять численні соціологічні опитування, люди найбільше довіряють своїм ровесникам, їхньому сприйняттю проблеми. А ще молодь творить журналістські матеріали у потрібному темпоритмі, використовуючи зрозумілі в їхньому колі образи і лексику, від яких залежить ефективно сприйняття телепродукції.

У створенні теленарисів їхні автори керувалися постулатами концепції сучасного гуманістичного розвитку особистості, які ґрунтуються на висловах теоретиків цієї концепції. Абрахам Маслоу: „Допомагати стати молодим людям такими, якими вони здатні стати”. Карл Роджерс: „Необхідно відмовитись від штучності та вдаваності, встановити такі взаємини, за яких молодь стає впевненою. Важливими умовами таких взаємин є щирість та людяність виховника”.

Українське суспільство довго існувало в системі підміни національних координат. Олег Гринів у своєму дослідженні „Національна гідність українця” аналізує текст проекту „Концепції Загальнодержавної цільової соціальної програми патріотичного виховання населення на 2013–2017 роки” стверджує: „Проект Концепції націлений на виховання не українського патріота, а патріота України. Підміна поняття, що насправді вихолощує суть, бо можна любити Україну як географічну величину і водночас ненавидіти її народ”. За умов тотального лжеукраїнофільства, вважає автор, „на перше місце виходить проблема нашої національної гідності, національної гідності кожного українця... Виховання національної гідності нашої людності визначить стратегію розвитку українства на тривалий період, нейтралізує вплив антиукраїнських сил, сприятиме орієнтації нашої держави так, як диктують національні інтереси” [2, с. 3].

Оцінюючи роль телебачення у процесі етнічного, національно-політичного, державно-патріотичного самоусвідомлення української молоді, ми беремо до уваги думку доктора філософських наук, професора Сергія Кримського, який підкреслив, що „особистість – це не тільки неповторність індивіда, це й індивідуальна неповторність нації. Кожна нація – це теж історична особа” [9]. Отже, нація, як і особистість, через телебачення, через усі ЗМІ повинна постійно звертатися до своєї ідентичності, відновлювати її через окремі особистості.

Телебачення разом з іншими засобами масової інформації привертає увагу до двох світових тенденцій, які загострилися в сучасних умовах: а) до глобалізації (економіки, торгівлі, інформаційних процесів тощо) і б) до ренаціоналізації світу, тобто духовно-національного відродження народів та народностей, створення їхніх нових держав. Однак вектори цих тенденцій „не лише не збігаються, а часто є протилежними за дією, за національними інтересами держав, особливо колишніх метрополій і колоній, – підкреслив С. Вовканич. – Відсутність діалогу не сприяє виникненню синергетичного ефекту співпраці світової спільноти” [1].

Існує думка, що сьогодні Україна стала об’єктом сучасної культурної експансії Заходу, що активно проводиться через деякі ЗМІ. Характерними рисами цієї експансії є: а) перенесення на національний ґрунт західних зразків способу життя і орієнтацій; б) нав’язування західної культури як універсальної; в) намагання досягнути шляхом культурних зв’язків політичних цілей; г) спрямований однобічний потік інформації від „центру” до „периферії”; г) формування в інформаційно залежних країнах прозахідної культурної еліти.

Шкода, але сьогодні телебачення відмовилося від ролі виховника, задовольнившись розважальною функцією. Георгій Почепцов у своїй книзі „Від Facebook’у і гламуру до Wikileaks: медіа комунікації” справедливо зазначає: „Гламур візуалізує життя. Все життя переводиться в спрощену платформу візуальних маніфестацій” [8, с. 400]. Тому навіть розвага є вихованням. Візуальні мас-медіа, як найдієвіші засоби впливу на молодіжну аудиторію, повинні враховувати, що їхня продукція формує (або нищить) національну гідність людини.

Ще однією так званою „цінністю” можна назвати „споживацтво”. Зараз можна спостерігати поступову зміну гуманістичної і духовної цілеспрямованості значної частини населення, особливо молоді. Колишні моральні, духовні цінності замінюються цінностями матеріального комфорту, поширеного споживацтва. Західна масова культура тісно пов’язана з гонитвою за тими речами, модою, послугами, знаннями, які начебто визначають приналежність до вищих прошарків суспільства. Тому нерідко орієнтація на споживацтво виявляється у штучно прискореній зміні споживчих товарів, моди і стилів, що мають не стільки змістовний сенс, скільки відповідають принципу престижності.

Наприклад, універсальний, майже магічний характер, за спостереженням соціологів, має у багатьох молодих людей акт купівлі-продажу гарно розрекламованих товарів. Залучення до світу престижних і красивих речей стає самоціллю існування, змістом буття. Таким чином, засіб стає метою, відчужуючи особистість від світу духовних цінностей, деформуючи саму структуру їхнього засвоєння.

Заохочуючи прагматичні погляди на життя, масова культура нав'язує думку щодо першочергового значення індивідуальних потреб, особистих інтересів із суспільними. Пропагується така цінність, як „індивідуалізм”, що визнає пріоритет прав особистості, її свободи і незалежність від суспільства і держави. Ця цінність тісно пов'язана з такими поняттями, як свобода, рівність можливостей, конкуренція, особистий успіх. З огляду на те, що у нашому суспільстві тривалий час домінуючими вважалися суспільні інтереси, пропагування індивідуалізму призводить до психологічної розгубленості, моральної дезорієнтації певної частини населення, особливо молоді. Зрозуміло, що такий стан речей аж ніяк не сприяє зміцненню духовного і психічного здоров'я населення.

Ще зовсім недавно фольклор вважався єдиною можливим шляхом розвитку української культури. Саме цими рамками визначалася її сфера функціонування за Валуєвським циркуляром та Емським указом, підтримувалась постімперською радянською ідеологією. З одного боку, це давало підстави російським аналітикам стверджувати, зокрема В. Дугіну, що українська мова та культура якогось універсального значення позбавлені [3], з іншого боку сприяло закріпленню її вторинності, поряд з культурами ямало-ненців, чукчів, якутів (також самотубніх в етнографічному плані), основним завданням яких було органічне доповнення „універсальної” російської культури, навіть у незалежній державі.

Щоб український внесок у загальносвітову культуру краси, добра, радості, людяності був гідним та на цій основі формувалися високі національно-патріотичні почуття і вчинки молоді, потрібно зосередитися на найважливіших факторах збереження і утвердження національного „Я” – на освіті, науці, інформації. Предметом нашого розгляду є інформаційна сфера.

Інформація як духовно-інтелектуальна вартість у демократичному суспільстві повинна вільно передаватися по вертикалі – від покоління до покоління, і по горизонталі – на рівні одного покоління. Свідоме й активне прискорення руху інформації (знань, досвіду) академік Папської академії соціальних наук (Ватикан) С. Й. Вовканич називає духовною інформаційною мобільністю нації [1]. Духовно-інтелектуальний потенціал народу відображає національну свідомість й активність розвитку його як нації шляхом збереження традиційних і формування на їх основі нових знань. Потенціал невмирущості нації завжди міститься в інформаційному феномені збереження, незнищенності, в утвердженні рідного слова (у найширшому його значенні) для суспільного розвитку. Отже, природним є почуття національної гідності, патріотизму – любові до рідної землі, мови, культури. Національна воля людини здійснюється у Духові, а Дух – у національному Слові, яке покликане слугувати насамперед порозумінню, злагоді, об'єднанню, ідентифікації української людності, розбудові, утвердженню української нації і, як наслідок, – формуванню національної гідності.

„Звичайні люди. Герої України” – це нариси про українців, основою духовності яких є віра в Бога. Прикарпатці Роман Гурик, Сергій Дідич, Ігор Дмитрів, Михайло Костишин та Ігор Ткачук були християнами. Самопожертва, любов до ближнього, чесність, відвертість, сміливість у відстоюванні ПРАВДИ – риси, які ознаменували їх як Героїв України.

Які чинники виховання таких людей? Це питання стало наріжним у всіх нарисах. Відповідь знаходимо у численних концепціях національного виховання. Зокрема, видатний український педагог Григорій Ващенко стисло висловив у формулі: „Бог і Україна”. Служіння Богові – це плекання у людини вищих, божественних, одухотворених засад, що покликані вберегти її від усього нищого, брудного, аморального, дарувати душі чистоту і світлість. А служіння Україні – це служіння своєму краю як найбільшій цінності, тій, що має бути невід’ємною, органічною частиною цього вищого духовного та божественного, що мусить бути в душі кожного українця.

„Бог і Україна – це нерозривно поєднано, органічно пов’язано. Служити Богові – значить служити Україні. Служити Україні – значить служити Богові” [6, с. 122], – стверджує Анатолій Погрібний. Ця модель національної та релігійної поведінки цілковито заперечує служіння абстрактному „всечеловечеству” (як можна служити останньому, коли не служиш власному народові), а тим більше „ідолам в чужих чертогах”, про що гнівно писав Тарас Шевченко.

Оптимальним варіантом утвердження демократичних, національно-патріотичних і загальнолюдських цінностей є національна держава, а їхнім гарантом – національні уряди. Тут доречно згадати про так званий „природний закон”, основи якого розробляли й українські мислителі ще з XVI століття. Кожна нація – це створена вищою силою сутність, своєрідна ноосфера, знищення якої – злочин, такий самий великий, як нищення індивідуальної сутності людини.

Для того, щоб мати об’єктивне уявлення про ефект виховання національної гідності засобами телебачення, ми повинні, насамперед, з’ясувати структуру та зміст національної ідентифікації. Чугреєва Н. О. пропонує розглядати через процес ототожнення певної особистості з певною етнічною групою. Структура національної ідентифікації є багатокомпонентною. Її складовими є когнітивний (сукупність уявлень особи про ознаки, що підтверджують її належність до певної національної спільноти та відрізняють від інших спільнот), афективний (переживання особою належності до національної спільноти), та конантивний (поведінка особи, яка регулюється нормами певної спільноти) компоненти.

Нариси про Небесну Сотню – впливовий засіб виховання молоді, який сприяє формуванню когнітивного та афективного компонентів самоідентифікації молодих людей. Усі герої є національно свідомими українцями, християнами, які були носіями ментальних рис свого народу, його традицій, звичаїв, поглядів на справедливість.

Виховний ідеал як поняття спирається на певну філософську систему і формується відповідно до її критеріїв: 1. Ідеал народного виховання – на традиціях української етнопсихології (народному досвіді, філософії, зокрема, вченні Г. Сковороди. 2. Ідеал християнського виховання – на ідеалістичній філософській системі (єдність матеріального і духовного, зокрема, Євангеліє та вчення Сократа, Платона).

Вивчаючи особливості формування національної гідності у молоді через сприймання телевізійної продукції, необхідно зауважити дві сфери впливу на її свідомість: логічну (раціональну) та емоційну: „а) сфера логічної дії або раціональна сфера: факти об’єктивної дійсності, що складають зміст публіцистичного твору, з допомогою слова як основного засобу вираження доносяться до реципієнта. Тут слово виконує свою кому-

нікативну функцію. Реципієнт зіставляє факти, осмислює, робить логічно обґрунтовані висновки, які спонукають його до певних дій, допомагають зайняти соціально активну позицію; б) сфера емоційної дії, або сфера впливу на почуття: з допомогою експресії, техніки мови, екранного зображення а, також різних допоміжних виражальних засобів і прийомів. У слухача, глядача створюється такий емоційний стан, який і визначає його ставлення до фактів, подій, явищ” [4].

У нарисах „Звичайні люди. Герої України”, як художньо-публіцистичних творах, повною мірою відображено особливості ефективного емоційного і логічного впливу на глядача. Лаконічні синхрони про героїв нарисів на тлі швидкого темпоритму монтажу кадрів з подій на Майдані, численних художніх образів, музичних композицій Славка Вакарчука, які асоціюються з революційними подіями в Україні, рок-версії Гімну України, який відображав національну гідність, силу духу нескореної нації, стали містками порозуміння між авторами та глядачами нарису.

Телебачення має унікальні можливості об’єктивно оцінити минуле, утвердити у молоді національну історичну пам’ять, адже історія України багата на приклади героїзму, самопожертви, високого духу. Телевізійні нариси „Звичайні люди. Герої України” про видатних синів українського народу, покликані зворушити серце і розум глядачів, позитивно впливають на процес національно-політичного самоусвідомлення, формування національної гідності молоді людини.

Жанр теленарису теж вибрали не випадково, адже саме в цьому жанрі автор може показати власне сприйняття проблеми чи людини, про яку йдеться. Зважаючи на те, що для керівництва школи пріоритетним завданням є національно-патріотичне виховання майбутніх журналістів, а в створенні нарисів – формування національної гідності у глядача, важливим акцентом цієї відеороботи був виховний вплив на молодь. Авторам сценаріїв поставили завдання: глядач повинен відчувати не сум за загиблими, а гордість за свій народ, який має таких Героїв. А герої, як відомо, не вмирають.

Автори нарисів, ставлячи перед собою завдання створити продукт, який стане чинником впливу на формування національної гідності молоді, добре розуміли, що молодіжна аудиторія негативно реагує на передачі, у яких нав’язливо повчають. Вона надає перевагу передачам, які спонукають до роздумів, до самостійних висновків. Саме тому відеороботи подали в такій формі, яка б спонукала дивитися їх із зацікавленням. Не відмовляючись від традиційних жанрових ознак портретного нарису (створення портретів героїв, враховуючи їхні психологічні властивості, мовні характеристики, використання вимислу й домислу, наголошування на важливих деталях і подробицях), автори були оригінальними у способі відображення подій – без зайвого моралізаторства, непотрібних пояснень та уточнень створили абсолютно оригінальні сюжети, зобразили публіцистичний конфлікт на основі протиставлення мирного життя, яке здобули герої сюжетів ціною власного життя. Такий синтетичний жанр як нарис доповнили спогадами, щоденниками, музикою, піснями, віршами, документами. Внаслідок цього телеглядач бачить змістовну, емоційну телепродукцію, насичену соціально важливою інформацією.

Отже, формування національної гідності – це систематичний виховний процес, що відбувається під впливом різних передумов, факторів і чинників, і який має на меті утвер-

дження у свідомості людини національних духовних та моральних пріоритетів. Зовнішнім виявом національної гідності гордість за свою націю, державу і готовність стати на її захист.

Сучасне телебачення навіює молоді думку про те, що жорстокість не має згубних наслідків, бо „загиблих” кіно героїв вони бачать у черговому бойовику. „Ми живемо у вигаданій культурі і приречені вірити, що особистість – це роль, суспільство – театр, події навколо – просто вистава, і ти можеш взяти яку завгодно роль, – пише американський професор Джейн Мартін. – Ці інформаційні засоби всюдисущі. Вони надихають нас жити в світі вигадки. Фільми постачають нас ідеальними героями, навколо яких зосереджені новітні трюки та досягнення техніки кінозйомки, які створюють такий ореол краси й привабливості, що ці персонажі вбачаються більш реальними, ніж ми самі” [7, с. 61].

Зовсім протилежне враження справили на глядачів нариси Школи журналістики Івано-Франківської ОО НСЖУ. Майстерно відображаючи реальні події Майдану, автори продемонстрували, як чиясь жорстокість може позбавити життя людину, яка була моральним орієнтиром для суспільства. Ми втратили кращих представників української нації, але не повинні сумувати, а, навпаки, брати з них приклад, гордитися ними, коригувати свої національні морально-духовні цінності, звиряючись на цих людей. Розповідати про них своїм дітям і внукам, тим самим створюючи новітніх українських героїв, які будуть збуджувати національну гідність у наших потомків.

Список використаної літератури

1. Вовканич С. Не даймо сильним загубити ні людини, ні нації / Степан Вовканич // Молодь України. – 2001. – 2 серпня.
2. Гринів О. Національна гідність українця / Олег Гринів // Слово Просвіти – 2012. – Вип. 21 (658). – С. 3. – Режим доступу: <http://slovoprosvity.org/2012/05/25/національна-гідність-українця>
3. Дугин О. Основы геополитики. Геополитическое будущее России / Александр Дугин. – Москва : Мысль, 1997. – 608 с.
4. Качкан В. Особливості підготовки матеріалів для радіо і телебачення / Володимир Качкан, Василь Лизанчук. – Львів : Редакційно-видав. відділ ун-ту, 1987. – 32 с.
5. Кузьмінський А. І. Педагогіка у запитаннях і відповідях : навч. посіб. / Кузьмінський Анатолій Іванович, Омеляненко Володимир Григорович. – К., 2006. – 311 с. – Режим доступу: http://pidruchniki.com/pedagogika/yake_mistse_sistemi_moralnogo_vihovannya_posidaye_chinnik_natsionalnoyi_gidnosti_mentalitetu
6. Погрібний А. Поклик дужого чину (з розмови про наболіле) / Анатолій Погрібний. – К., 2004. – 496 с.
7. Потятиник Б. Патогенний текст у масовій комунікації // Українська журналістика : історія і сучасність / Борис Потятиник. – Львів, 1995. – Вип. 19. – С. 61.
8. Почепцов Г. Від Facebook’у і гламуру до Wikileaks: медіа комунікації / Георгій Почепцов. – К. : Спадщина, 2012. – 464 с.
9. Сюдюков І. Сергій КРИМСЬКИЙ: „Принципи духовності XXI століття” / Ігор Сюдюков // День. – 2002. – 15 лист. Режим доступу: <http://www.day.kiev.ua/uk/article/cuspilstvo/sergiy-krimskiy-principi-duhovnosti-hhi-stolittya>
10. Федик О. Мова як духовний адекват світу (дійсності) / Ольга Федик. – Львів, 2000. – 300 с.

Стаття надійшла до редколегії 05.10.15

Прийнята до друку 22.10.15

TV ESSAYS ABOUT THE HEROES OF HEAVEN HUNDREDS AS A NATIONAL IDENTITY FORMATION FACTOR AMONG YOUNG PEOPLE

Natalia Dymnich

*Vasyl Stefanyk Precarpathian National University,
Shevchenko Str., 57, Ivano-Frankivsk, 76018, Ukraine,
e-mail: natalya.dym@ukr.net*

In the article reconditions and factors of formation of national identity among young people and the impact of these processes on television materials, including a series of essays about Heroes of Heaven Hundreds „Ordinary People. Heroes of Ukraine” are analyzed.

Euromaidan Revolution in 2014 directed Ukrainian society to the new state guidelines the basic element of which is the formation of national identity in the younger generation. Paradoxically, but young people who came to Maidan, were formed as a part of Ukrainian society not because of, but in spite of, exposure to public information space, being aggressively antinational at that time. Today the youth culture in Ukraine is becoming a „glamorous journalism” which is based on consumer engineering. The only way how to correct the situation is to form a Ukrainian cultural space, which, in turn, will be one of the most important methods to make influence on the education of Ukrainian national identity.

Formation of national dignity is a systematic educational process being caused by various reasons and factors, having the aim to strengthen national spiritual and moral priorities of Ukrainian youth. External manifestation of national dignity is to be proud of your nation, state and to be ready to protect it.

The authors of essays „Ordinary people. Heroes of Ukraine” „masterfully displaying the Maidan events, showed how the cruelty could take someone’s life, having been moral guideline for today’s society. We lost the best representatives of the Ukrainian nation, and should not mourn, but follow their example, be proud of them, change national moral and spiritual values, trying equal the best. You must tell your children and grandchildren about them, thus creating new Ukrainian heroes inspiring national dignity in our descendants.

Key words: youth, national dignity, national education, a series of essays, a TV sketch, methods of education, factors forming national dignity of youth.